

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 328/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpeného Mgr. Richardom Petrovom, advokátom, Františkánska 3, Košice, proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 3To/102/2024 a jeho uzneseniu z 5. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 3To/102/2024 a jeho uznesením z 5. decembra 2024. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Domáha sa tiež náhrady trov konania. Spolu s ústavnou sťažnosťou podal návrh, aby senát ústavného súdu podal návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov.

2. Rozsudkom Okresného súdu Martin bol obvinený [REDAKOVANÉ] uznaný vinným zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) a f) Trestného zákona na vymedzenom skutkovom základe. Za vymedzený skutok uložil okresný súd obvinenému súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorého výkon bol pri uložení skúšobnej doby v trvaní 3 rokov podmienene odložený. Zároveň bol obvinenému zrušený výrok o treste uložený skorším rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/122/2023 z 1. decembra 2023, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad. Sťažovateľa ako poškodeného,

ako aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky s uplatneným nárokom na náhradu škody podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal na civilný proces.

3. Okresný súd v predmetnej trestnej veci vyhotovil podľa § 172 ods. 2 Trestného poriadku zjednodušený písomný rozsudok, ktorý neobsahoval odôvodnenie, keďže prokurátor, obžalovaný, zákonný zástupca mladistvého obžalovaného a zástupca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen sa vzdali práva na podanie odvolania po vyhlásení tohto rozsudku, resp. taký prejav vôle urobili v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ ako poškodený vo svoj prospech prostredníctvom splnomocnenca odvolanie proti výroku o náhrade škody. Krajský súd napadnutým uznesením odvolanie sťažovateľa s poukazom na § 319 Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ namieta, že krajský súd neodôvodnil dostatočne v odvolacom konaní preskúmaný výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces. Podľa sťažovateľa napadnuté uznesenie je odôvodnené nedostatočným spôsobom, v čoho dôsledku je arbitrárne a ústavno-právne nekonformné.

6. Rekapitulujúc svoje odvolacie námietky, sťažovateľ uviedol, že rozsudok okresného súdu je nepreskúmateľný, arbitrárny s formalistickým odkazom na civilný proces, čo je postup v rozpore so zákonom a judikatúrou všeobecných súdov. Okresný súd po vyhlásení rozsudku len krátko uviedol, že vzhľadom na rozsah dokazovania na hlavnom pojednávaní nebolo možné priznať nárok na náhradu škody, keďže je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, a potom vyhotovil zjednodušený rozsudok podľa § 172 ods. 2 Trestného poriadku.

7. V odvolaní sťažovateľ poukázal na: (i) potrebu osobitnej ohľaduplnosti k poškodenému a jeho rodinným príslušníkom podľa predpisov o obetiach trestných činov; (ii) uplatnenie nároku na náhradu škody riadne a včas, čo v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku prezumuje rozhodnutie o tomto nároku v trestnom konaní, pričom rozhodovanie v civilnom procese by malo byť subsidiárnym riešením osobitne v prípadoch, ak výška škody nie je spoľahlivo zistená, resp. ak neprebehlo dokazovanie v otázke náhrady škody; (iii) vykonávanie dokazovania v prerokúvanej veci týkajúce sa uplatneného nároku na náhradu škody, z ktorého vyplynula dôvodnosť tohto nároku vzhľadom na príkorie, poníženie, stres a zásah do práv sťažovateľa ako poškodeného; (iv) na jeho aktívny prístup pri dokazovaní predkladaním dôkazných návrhov; (v) obavu druhej viktimizácie vzhľadom na maloletosť sťažovateľa, povahu skutku a na jeho naštrbenú psychiku, ktorý bol psychiatrickým pacientom už pred skutkom; (vi) ustálenú prax všeobecných súdov, z ktorej vyplýva bežné priznávanie nárokov na náhradu škody poškodeným, a to pri násilnej trestnej činnosti, resp. nedbanlivostných trestných činoch.

8. Podľa sťažovateľa krajský súd v napadnutom uznesení na jeho argumenty neposkytol dostatočné odpovede, preto je napadnuté uznesenie ústavne neudržateľné. Neobstojí odkaz krajského súdu na vyjadrenie obhajoby, podľa ktorého daný výrok sťažovateľa nijak neukracuje na jeho právach

vzhľadom na možnosť uplatnenia nároku v civilnom konaní. Sťažovateľ pritom argumentoval, že boli splnené všetky podmienky pre rozhodnutie o jeho nároku v trestnom konaní. Uvedené odôvodnenie je takto v rozpore s objektívnou realitou prezentovanou v odvolaní.

9. Krajský súd ďalej len „*vágnym spôsobom*“ uviedol, že s poukazom na § 422 Občianskeho zákonníka neboli splnené podmienky na priznanie nároku na náhradu škody. Tento záver odôvodnil len stručne na s. 9 napadnutého uznesenia všeobecným odkazom na potrebu vykonať ďalšie dokazovanie. Krajský súd „*ani náznakom neuviedol, (i) aké ďalšie dokazovanie by bolo potrebné vykonať, (ii) z ktorého dôvodu ho nebolo možné vykonať v trestnom konaní, (iii) to, aké dôkazy by bolo potrebné zabezpečiť, a ani (iv) dôvod, pre ktorý by zmieňované, podľa sťažovateľa nepotrebné ďalšie dokazovanie, malo predĺžiť trestné stíhanie*“. Uvedené odôvodnenie je všeobecné v takej miere, že by bolo použiteľné v každej veci, kde poškodený v trestnom konaní uplatňuje nárok na náhradu škody. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nie je nijako previazané so skutkovými okolnosťami predmetnej veci, je teda abstraktné s následkom ústavnej neutržateľnosti.

10. K ďalším námietkam sťažovateľa (potreba ohľaduplného prístupu, riadne uplatnenie nároku na náhradu škody, riziko sekundárnej viktimizácie) krajský súd na s. 9 a 10 napadnutého uznesenia len stručne uviedol, že v ďalšom konaní nebude potrebné opätovné prejednať skutok aj vzhľadom na výsluch sťažovateľa a jeho vyšetrenie. Uvedené odôvodnenie je však „*fabuláciou*“ a je v rozpore so skorším záverom o potrebe vykonať ďalšie dokazovanie v civilnom procese.

11. Sťažovateľ zároveň podľa čl. 127 ods. 5 ústavy navrhuje, aby senát ústavného súdu podal návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov pre nesúlad § 172 ods. 2 Trestného poriadku s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru.

12. Sťažovateľ poukazuje na to, že § 172 ods. 2 Trestného poriadku umožňuje súdu vyhotoviť zjednodušený písomný rozsudok, ktorý neobsahuje odôvodnenie za vymedzených okolností. Konštrukcia § 172 ods. 2 Trestného poriadku „*však odporuje prirodzenej logike veci a zásadám demokratického a právneho štátu, pretože poškodenému upiera právo poznať dôvody prvostupňového rozhodnutia*“. Sťažovateľ ako poškodený má právo podať odvolanie, avšak nemá možnosť poznať dôvody prvostupňového rozsudku, preto ide o nezmyselnú konštrukciu, keďže nemá prirodzenú možnosť uplatniť efektívnu a adekvátnu reakciu. Narúša sa aj princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní. Nastáva nedôvodná preferencia niektorých subjektov trestného konania pred poškodeným. V súlade so súčasnými trendmi v trestnom práve by sa pritom postavenie poškodeného malo posilňovať. Iným subjektom trestného konania (obvinenému a prokurátorovi) je zachovaná možnosť formulovania adekvátneho odvolania, kedy je vylúčená možnosť vyhotovenia zjednodušeného písomného rozsudku.

13. Uvedená právna úprava je takto v rozpore so základným právom poškodených na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a právom poškodených na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (zachovanie kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní v trestnom konaní). Nemožnosť efektívnej obrany proti zjednodušenému písomnému rozsudku predstavuje rozpor aj s právom na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, keďže za daných okolností odvolanie nie je účinným prostriedkom nápravy (neexistencia dôvodov rozhodnutia). Krajský súd v danej veci postup okresného súdu odôvodnil len laxným konštatovaním, že nešlo o postup v rozpore so zákonom (vyhotovenie zjednodušeného písomného rozsudku). Išlo

len o formálno-procesnú proklamáciu, že okresný súd využil zákonnú možnosť neuviesť dôvody rozhodnutia vo vzťahu k poškodenému. Uvedená normatívna redukcia je v rozpore s ústavnými a medzinárodnoprávnymi požiadavkami spravodlivého procesu.

14. V prospech dôvodnosti svojho návrhu poukázal sťažovateľ na to, že vymedzený problém sa vyskytol aj v rozhodovacej činnosti ústavného súdu v čase, kedy nebola daná možnosť podať návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy, a to v uznesení sp. zn. II. ÚS 328/2015 z 27. mája 2015. V danej veci sťažovatelia namietali, že všeobecný súd bol povinný odôvodniť napadnutý rozsudok aspoň vo výroku o nároku na náhradu škody, keďže § 172 ods. 2 Trestného poriadku zakotvuje možnosť vzdať sa odvolania len prokurátorovi a obvinenému, nie však poškodeným. Všeobecný súd pritom túto argumentáciu neakceptoval.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému uzneseniu krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

15. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

16. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

17. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

18. Okresný súd rozsudkom z 12. augusta 2024 rozhodol podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku tak, že sťažovateľa ako poškodeného s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. V súlade s § 172 ods. 2 Trestného poriadku súd vyhotovil zjednodušený písomný rozsudok, ktorý neobsahuje odôvodnenie, keďže sa prokurátorka, obžalovaný, zákonný zástupca mladistvého obžalovaného a zástupca úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vzdali práva na podanie odvolania

po vyhlásení rozsudku, resp. taký prejav urobili v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku.

19. Sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie, v ktorom v podstatnom uplatnil totožné námietky ako v ústavnej sťažnosti (okrem námietky nesúladu). Krajský súd poukázal na sťažovateľom uplatnený nárok na náhradu (nemateriálnej) škody v sume 20 000 eur, ktorý neskôr modifikoval na sumu 13 000 eur vzhľadom na vyplatenie odškodnenia v sume 7 000 eur.

20. Krajský súd primárne poukázal na výrazne širší a obsiahlejší rozsah trestnoprávneho pojmu škoda oproti občianskoprávnemu pojmu škoda. Trestné právo osobitne v § 46 ods. 1 Trestného priadku vychádza z pojmu škoda nielen ako zo zásahu výlučne do majetkových práv poškodeného, ale nazerá na škodu ako na protiprávny zásah do materiálnych i nemateriálnych práv. Výsledkom takého zásahu je ujma materiálna (majetková či peňažná), ale aj ujma nemateriálna (imateriálna). Ide teda o ujmu, ktorá sa prejaví v inej ako materiálnej sfére tvorenej všetkými ostatnými právami inej ako materiálnej povahy. *«Trestný poriadok teda vníma škodu ako škodu majetkovú, morálnu a inú, pričom obsahovo odkazuje na porušenie či ohrozenie iných zákonných práv alebo slobôd poškodeného s tým, že pojem „morálna škoda“ a „iná škoda“ vo vzťahu k škodlivému následku spôsobenému zavineným protiprávnym konaním sankcionovaným normami trestného práva treba vnímať ako pojmy, ktoré sú v priamej súvislosti so všeobecným pojmom „nemajetková, resp. imateriálna ujma“ v práve civilnom...»*. Uvedený pojem je teda obsahovo rôznorodý a korešponduje s rôznorodosťou zákonných práv a slobôd, ktoré podliehajú zákonnej ochrane. Sankcia spočíva v príkaze zásah zastaviť/napraviť, resp. odstrániť. Nemateriálnu ujmu možno peňažne len zmierniť, nie však reparovať. Peňažná náhrada sleduje len prípadné zmiernenie následkov konania, ktoré je príčinou tejto ujmy.

21. Krajský súd zdôraznil, že pri rozhodovaní o náhrade škody v adhéznom konaní sa súd riadi osobitnými hmotnoprávnymi ustanoveniami (v tomto prípade Občianskym zákonníkom). Vzhľadom na to, že páchatel' je maloletý, v prerokúvanej veci je potrebné aplikovať § 422 Občianskeho zákonníka, ktorý v závislosti od konkrétnych okolností vymedzuje zodpovednosť maloletého, resp. osoby postihnutej duševnou poruchou, ako aj osoby, ktorá je povinná nad ním vykonávať dohľad. V odseku 3 uvedeného ustanovenia sa vymedzuje aj režim zodpovednosti, ak je osobou povinnou vykonávať dohľad právnická osoba.

22. V tomto kontexte krajský súd uviedol, že maloletý obžalovaný a maloletý sťažovateľ boli súčasne v čase skutku umiestnení a hospitalizovaní na oddelení Psychiatrickej kliniky Univerzitnej nemocnice Martin. Zároveň zo záverov znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie vyplýva, že obžalovaný v čase spáchania skutku netrpel duševnou chorobou v zmysle choromysel'nosti, išlo o psychopatický vývoj osobnosti na báze jednak genetických daností pri masívnej neuropsychiatrickej záťaži v rodine, jednak na báze úplne nevhodného sociálneho prostredia, jednak z dôvodu organického mozgového poškodenia. Znalec v znaleckom posudku, ako aj na hlavnom pojednávaní uviedol, že u obžalovaného ide o závažnú psychopatalógiu, ktorá v danej veci spôsobila zmenšenie schopnosti rozpoznať protiprávnosť konania, a to najmä poruchu autistického spektra a rovnako jeho schopnosť ovládať svoje konanie bola zmenšená. Obžalovaný v čase spáchania skutku mohol rozpoznať protiprávnosť a spoločenskú nebezpečnosť svojho konania v miere podstatne, forenzne významne zmenšenej. Rovnako podstatne, forenzne významne

bola v dôsledku popísanej duševnej poruchy zmenšená jeho schopnosť svoje konanie ovládať. Jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli zmenšené, nie však vymiznuté.

23. Krajský súd akceptoval, že predmetným skutkom bola sťažovateľovi nepochybne spôsobená ujma. Poukázal však na potrebu aplikácie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, pričom rovnako ako okresný súd dospel k záveru, že *„na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, a to z dôvodu podrobného preskúmania rozsahu zodpovednosti obžalovaného“*. Vypracovanie skráteného rozsudku v zmysle § 172 ods. 2 Trestného poriadku považoval za zákonné, preto neakceptoval námietku sťažovateľa o nezákonnosti a nepreskúmateľnosti tohto rozsudku. Napokon tiež uviedol, že *„nie je dôvodné ani opakované prejednávanie skutku zvyšujúce riziko druhotnej viktimizácie poškodeného vzhľadom na skutočnosť, že poškodený bol vypočutý v tomto konaní a bol aj znalcom vyšetrený. Posudzovanie zodpovednosti za škodu spôsobenú obžalovaným však bude potrebné dôsledne vyhodnocovať v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka“*. Z týchto dôvodov krajský súd považoval odvolanie sťažovateľa za nedôvodné, preto ho zamietol.

24. Odôvodnenie napadnutého uznesenia predstavuje podľa ústavného súdu dostatočný základ pre zamietnutie odvolania sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu vo výroku o náhrade škody. Krajský súd správne a logicky odôvodnil svoje právne závery. Napadnuté uznesenie je takto dostatočne a zrozumiteľne odôvodnené, právne závery krajského súdu nemožno považovať za arbitrárne. Ústavný súd bez ďalšieho konštatuje, že sťažovateľ mal príležitosť (hoci pri absencii odôvodnenia rozsudku okresného súdu) aspoň v odvolaní formulovať svoje námietky k výroku, ktorým ho okresný súd s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. Krajský súd následne reagoval na jednotlivé námietky sťažovateľa a poskytol mu odôvodnenú odpoveď na jeho argumentáciu. Z uvedenej odpovede vyplýva, že krajský súd zdôraznil rozdielny rozsah trestnoprávneho pojmu škoda a pojmu škoda v civilnom práve. V aktuálne prerokovanej veci nešlo o materiálnu škodu, ktorej výška (rozsah) by bol zákonným znakom skutkovej podstaty trestného činu, ale išlo o nehmotnú škodu (imateriálnu ujmu, morálnu škodu), pri ktorej náhrada sleduje len zmiernenie následkov tejto škody (ujmy). Poukázal tiež na potrebu vykonať dokazovanie v naznačenom rozsahu, a to ohľadom stanovenia miery zodpovednosti obžalovaného, pričom poukázal na dva relevantné aspekty. V prvom slede zdôraznil závery znaleckého posudku, ktoré naznačujú zmenšenie ovládacích a rozpoznávacích schopností obžalovaného. Následne poukázal na umiestnenie sťažovateľa a obžalovaného v nemocničnom zariadení v čase spáchania skutku, čo v kontexte s § 422 ods. 3 Občianskeho zákonníka otvára otázky týkajúce sa obsahu a rozsahu povinností právnickej osoby vykonávať dohľad nad osobami u nej umiestnenými. Dospel k záveru, že v uvedených ohľadoch je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré ale presahuje rozsah a účel dokazovania v trestnom konaní. Nemožno akceptovať námietku sťažovateľa o vnútornej rozpornosti odôvodnenia, keď krajský súd zrozumiteľne vymedzil otázky, o ktorých je potrebné vykonať dokazovanie (rozsah zodpovednosti obžalovaného), s tým, že ujmu, ktorú utrpel sťažovateľ, považoval za dostatočne preukázanú (výsluchom sťažovateľa a znaleckým posudkom) bez potreby opakovaného dokazovania. Ústavný súd preto neidentifikoval vnútorný rozpor v odôvodnení napadnutého uznesenia. Námietky sťažovateľa takto neboli v súhrne spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

25. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K návrhu sťažovateľa, aby senát ústavného súdu podal návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov:

26. V kontexte s novou ústavnou a na ňu nadväzujúcou zákonnou úpravou účinnou od 1. januára 2025 ústavný súd považuje za nevyhnutné formulovať niektoré výkladové tézy.

27. Ústavný súd už uviedol (IV. ÚS 151/2025), že návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy sa podáva spolu s ústavnou sťažnosťou a je s ňou obsahovo previazaný. Práve jeho akceptácia najprv senátom a potom plénom ústavného súdu má totiž podmieniť úspech sťažovateľa pri ochrane jeho základného práva alebo slobody podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v kontexte normatívnej zmeny podľa čl. 125 ods. 3 ústavy, a to oproti stavu právneho poriadku Slovenskej republiky *de lege lata*, ktorý, naopak, úspech sťažovateľa marí, hoci by z hľadiska právneho predpisu vyššej právnej sily nemal. Sprostredkovane, resp. obsahovo teda ide o sťažnostnú námietku, aj keď s viazanosťou ústavného súdu len jej rozsahom (normatívnym zameraním), a nie aj jej dôvodmi, teda argumentáciou príčin relevantného nesúladu (§ 131a ods. 2 zákona o ústavnom súde); to sa však netýka viazanosti ústavného súdu rozsahom a dôvodmi samotnej ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde), ktorá je v procesnej súvzťažnosti určujúca. Z už uvedených dôvodov ústavný súd nemôže byť viazaný východiskom ústavnej sťažnosti (súlad relevantných právnych predpisov) a zároveň byť viazaný opačným východiskom jej sprievodného návrhu (nesúlad tých istých právnych predpisov). V naznačenej súvislosti je relevantné to, či je primárny návrh ústavnej sťažnosti na rozhodnutie, ktorého sa sťažovateľ domáha (§ 43 ods. 1 v kontexte s § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde), kompatibilný s návrhom podľa čl. 127 ods. 5 ústavy (§ 123 ods. 4, § 131a ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde).

28. Návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy má zmysel a je spôsobilý na vecný prieskum, ak sťažovateľ tvrdí, že platné a účinné znenie pre posúdenie veci relevantného právneho predpisu mu neumožnilo pred podaním ústavnej sťažnosti a neumožňuje ani v konaní o nej uspieť, taký úspech sa však pokúša dosiahnuť prostredníctvom normatívnej zmeny vyvolanej vyslovením nesúladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 3 ústavy (IV. ÚS 151/2025).

29. Možnosť úspešného uplatnenia návrhu podľa čl. 127 ods. 5 ústavy je teda podmienená už naznačenou alternatívou kumulovaného záveru sťažovateľa, že *de lege lata* nemôže uspieť, avšak v prípade, ak ústavný súd (senát aj plénum) akceptuje jeho návrh na vyslovenie nesúladu právnych predpisov, privodí to jeho úspech v konaní o ústavnej sťažnosti. V takom prípade je ústavná sťažnosť primárne podaná s návrhovým predpokladom nesúladu právnych predpisov, pričom jej úspech závisí od vyhodnotenia tejto otázky senátom a v prípade jeho kladnej odpovede plénom ústavného súdu; negatívna odpoveď senátu alebo pléna ústavného súdu potom znamená nielen neúspech návrhu podľa čl. 127 ods. 5 ústavy, ale aj samotnej ústavnej sťažnosti.

30. V už citovanom uznesení ústavný súd uviedol, že návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy je sťažnostnou námietkou spojenou s osobitným spôsobom jej vybavenia senátom ústavného súdu (v prípade konštatácie nesúladu právnych predpisov), platia pre ňu štandardné podmienky konania o ústavnej sťažnosti. Ide predovšetkým o požiadavku subsidiarity, teda predmetná námietka,

ak bola uplatniteľná v konaní predchádzajúcom konaniu o ústavnej sťažnosti, mala by v zásade byť v skoršom konaní uplatnená, aby bola v konaní o ústavnej sťažnosti prípustná, pretože ústavný súd použitú argumentáciu zásadne neposudzuje ako prvý v poradí (ak v takom poradí nie je na báze svojej primárnej legálnej pôsobnosti), ale preskúmava spôsob vysporiadania sa s ňou orgánom verejnej moci, ktorý má byť podľa ústavnej sťažnosti porušovateľom práv podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Tomu zodpovedá potreba uplatnenia argumentu o nesúlade právnych predpisov sťažovateľom v konaní pred všeobecným súdom, ktorý disponuje návrhovým oprávnením podľa čl. 144 ods. 2 ústavy (kontextuálne, nadriadený súd pri rozhodovaní o opravných prostriedkoch nemôže prinútiť súd nižšej inštancie podať návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, môže však námietke uplatnenej v riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku vyhovieť a návrh podať sám). Až následne v prípade neakceptovania návrhu sťažovateľa na využitie oprávnenia podľa čl. 144 ods. 2 ústavy všeobecným súdom možno uplatniť návrh spolu s ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 5 ústavy. Nedostatok popísanej procesnej aktivity sťažovateľa v jej námietkovom ponímaní vyvoláva konzekvencie obsahovo zodpovedajúce § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, ktoré sa premietnu do nevyhovenia podanému návrhu.

31. Návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy posúdi senát ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ak senát ústavnú sťažnosť odmietne (vo všetkých alternatívach dôvodov na také rozhodnutie), nevyhovenie podanému návrhu odôvodní v uznesení o odmietnutí návrhu (ústavnej sťažnosti); rovnako senát postupuje pri odôvodnení nevyhovenia podanému návrhu v prípade prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bez prerušenia konania na účel podania svojho návrhu na konanie o súlade právnych predpisov plénu ústavného súdu. Alternatívne senát preruší konanie a podá návrh na konanie o súlade právnych predpisov plénu ústavného súdu; podľa výsledku takého konania senát po pokračovaní v konaní ústavnú sťažnosť prijme na ďalšie konanie (ak jeho návrh uspel) alebo ju odmietne pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (ak jeho návrh neuspel), pokiaľ nebude podľa okolností prípadu prichádzať do úvahy iný postup (napríklad opätovné podanie návrhu na konanie o súlade právnych predpisov odmietnutého plénom ústavného súdu pre nedostatok náležitostí skôr podaného návrhu, v tomto prípade bez predchádzajúceho pokračovania v konaní).

32. Z obsahu aktuálne prerokovanej ústavnej sťažnosti možno jednoznačne identifikovať diskvalifikačný dôvod podľa bodu 30 tohto uznesenia, keďže sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdí, že v konaní pred všeobecnými súdmi uplatnil námietku nesúladu právnych predpisov, ktorú predkladá až ústavnému súdu návrhom pripojeným k ústavnej sťažnosti. Za vzniknutej procesnej situácie, kedy došlo k aplikácii § 172 ods. 2 Trestného poriadku a k vyhotoveniu zjednodušeného rozsudku (bez odôvodnenia), mal sťažovateľ možnosť podať proti tomuto rozsudku (proti výroku o náhrade škody) odvolanie. Vychádzajúc z už načrtnutého princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, uplatniteľného aj v kontexte návrhu podľa čl. 127 ods. 5 ústavy, námietku nesúladu vymedzeného ustanovenia Trestného poriadku, mohol a mal uplatniť vo svojom odvolaní. Krajský súd by následne (pri vyhovení námietke nesúladu) mal príležitosť reagovať a zvoliť procesný postup podľa § 318 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 283 ods. 5 Trestného poriadku v časti konania o nároku na náhradu škody (uplatnenom v trestnom konaní) a uplatniť návrhovú právomoc podľa čl. 144 ods. 2 ústavy. Z ústavnej sťažnosti a napokon aj z pripojeného odvolania vyplýva,

že sťažovateľ námietku nesúladu v konaní pred krajským súdom ako odvolacím súdom neuplatnil, čo vedie k nevyhoveniu jeho návrhu podľa čl. 127 ods. 5 ústavy.

33. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu